

BLEKINGE

Studiecirkeln

I en studiecirkel bestämmer deltagare och cirkelledare tillsammans studiernas inriktning. Det är bra att redan i början diskutera hur ni tycker att arbetet bör gå till, hur ofta ni vill träffas och vilket arbetstempo ni önskar hålla.

Första sammankomsten presenterar ni er förstås för varandra i cirkeln, antecknar varandras namn, adresser och telefonnummer. Berätta varför ni har valt just denna cirkel och vad ni väntar er av studierna.

I en studiecirkel som fungerar bra är alla aktiva i arbetet. Ta gärna upp och diskutera hur ni kan arbeta tillsammans så att alla kommer till tals. Kan ni läsa mellan sammankomsterna eller utföra något annat arbete då? Ni kan t.ex. dela upp mellan er att ta reda på faktauppgifter som inte finns med i boken.

Bläddra igenom studiematerialet tillsammans. Bestäm vilka avsnitt i olika kapitel som ni tycker förtjänar en grundlig behandling och välj ut diskussionsfrågor som intresserar er! Nöj er inte med studiehandledningens förslag till diskussionsfrågor, utan formulera egna frågor som kanske passar bättre till den inriktning ni vill ge studierna.

Tilläggsmaterial

Boken Blekinge ger en översiktlig bild av landskapet. Cirkelar som vill studera Blekinge mer ingående ur olika synvinklar kan ha stor nytta av att skaffa kompletterande litteratur. Se litteraturlistan s. 141. Det går att beställa böcker vid alla kommunala bibliotek.

Vill ni läsa skönlitteratur med anknytning till Blekinge? Skönlitteraturen kan ibland säga

mer än en faktatext om hur det verkligen är att bo och leva i en särskild del av landet. I kapitlet ”Blekinge i konst, litteratur och musik” finner ni åtskilliga tips om författare och boktitlar. Be också biblioteket om fler tips. Kanske kan ni turas om att göra korta inledningar om det ni läst.

Kartor över Blekinge kan berika studiearbetet mycket, både detaljerade kartor och översiktskartor. Utnyttja dem som finns i boken och skaffa åtminstone en gemensam karta i större skala till cirkeln. Många Ortsnamn nämns i texten och det kan vara spännande att följa ett beskrivet skeende på kartan. En detaljerad karta har ni också stor nytta av om ni planerar en resa som avslutning på studiearbetet.

Det är intressant att följa lokalpressen: se s. 7 i boken. Via det som skrivs i tidningarna kommer ni i närkontakt med vad som händer i landskapet även om cirkeln pågår i en helt annan landsända. Enklast gör man det förstås via Internet. En annan möjlighet är att korttidsprenumerera på en tidning, t.ex. medan cirkeln pågår och dela på kostnaderna. Lokaltidningar på webben kan ni läsa på adresserna www.blt.se och www.sydostran.se.

Ta gärna del av kommunernas information och turistinformation, som ofta är välgjord och sakligt intressant. Om några i cirkeln har tillgång till Internet kan ni dela på att göra de sökningar mellan sammankomsterna som ger er de tilläggsinformationer ni vill ha. Exempelvis kan ni den vägen få fram fakta om näringslivet i Blekinge och mängder av turistinformation. Här är några hemsidor att börja söka på:

www.blekinge.se är en bra hemsida att börja söka på. Här finns turistfakta och uppgifter om

näringslivet och härifrån klickar man sig lätt vidare till de fem kommunernas hemsidor.

www.k.lst.se är länsstyrelsens hemsida med en presentation av dess uppgifter, näringslivsfakta, uppgifter om försvarsmakten i Blekinge m.m.

www.blekingeturism.se – Blekinge Turism har det samlade ansvaret för turismen i Blekinge och dit kan man vända sig med frågor och för att beställa broschyrer och besökskarta: Region Blekinge, Ronnebygatan 2, 371 32 Karlskrona; Tel. 0455-30 50 20.

Där finns också adresser till turistbyråerna som kan ge detaljinformation om sin kommuns attraktioner:

Karlshamns turistbyrå, Ronnebygatan 1, 374 81 Karlshamn; Tel. 0454-812 03

Karlskrona turistbyrå, Stortorget 2, 371 34 Karlskrona; Tel. 0455-30 34 90

Ronneby turistbyrå, Västra Torggatan 1, 372 30 Ronneby; Tel. 0457-180 90

Sölvesborgs turistbyrå, Repslagaregatan 1, 294 80 Sölvesborg; Tel. 0456-100 88

Turistinformation, Brostugevägen 1, 293 42 Olofström; Tel. 0454-30 94 00, 0454-931 00

www.blekingemuseum.se är länsmuseets hemsida med en presentation av museets samlingar och tjänster samt uppgifter om Blekinges hembygdsförbund.

Besöksadress: Fisktorget 2, Karlskrona.

Postadress: Borgmästaregatan 21, 371 35

Karlskrona. Tel. 0455-30 49 60, 0455-30 49 85

www.kommunnamnet.se – ger värdefull information om kommunerna.

En resa i Blekinge

Tänker ni avsluta studierna med att resa runt i Blekinge, så har ni god hjälp av kapitlet ”Många sevärdheter – korta avstånd” när ni planerar resan. Vad behöver ni förbereda? Vad vill ni se, vilka miljöer har ni blivit särskilt intresserade av?

Behöver ni skaffa informationsmaterial? Hur ska ni åka dit? Måste ni kontakta folk i förväg för att kunna göra bra studiebesök? Vad kostar alltsammans? Vem tar reda på vad?

När ni slutar

I slutet av er studiecirkel är det värt att diskutera hur arbetet har fungerat. Motsvarade cirkeln era förväntningar? Skulle ni vilja lägga upp en annan cirkel annorlunda? Vad anser ni om boken? Skriv gärna till ”Redaktören för landskapsstudier, Bilda Förlag, Box 42 053, 126 13 Stockholm” och berätta om cirkelarbetet och hur ni tycker att boken kan förbättras!

Vill ni fortsätta studierna med en annan landskapsbok eller skulle ni vilja pröva på något nytt ämne?

Frågor att samtala om

Naturen – från Sissebäck till Bröms

- Vilka landskap tycker ni mest förtjänar att kallas ”ett Sverige i miniatyr”? Varför just dessa?
- Olofströms naturskyddsförening anordnar slätter på gammalt sätt i Mulatorp och på Steneryds lövängar hamlas träden. Har ni själva varit med om liknande? Hur värderar ni sådana insatser för att bevara ett gammaldags haglandskap?
- Vad är en sprickdal? Läs mer i uppslagsverk eller någon bok om geologi, som kanske också kan ge annan intressant information om berggrunden i Blekinge.
- I skogarna på Ryssberget lever förrymda vildsvin. Hur ser ni på detta nygamla inslag i svensk fauna – skadedjur eller spännande inslag i naturupplevelser?
- Lax- och havsöringsfisket i Mörrumsån är världsberömt. Om ni skulle vilja se det i verkligheten, kolla med turistbyrån vilken tid som är bäst. Hur ser ni för egen del på sportfiske, lockar det er? (Se även s. 105–106.)
- Eken och kungsljuset har konkurrerat om att vara landskapsblomma i Blekinge. Hur meningsfullt anser ni det vara att utnämna blommor, djur, fiskar, fåglar, stenar, svampar, insekter och mossor till landskapssymboler? En bra översikt får ni t.ex. på hemsidan www.lst.se/symboler.htm

- Har ni gått i en bokskog någon gång? Hur skiljer sig den upplevelsen från den man får i barrskogar?
- Vad skulle ni helst vilja uppleva under en tur i Blekingeskärgården?
- Har ni haft tillfälle att se hur fågelmärkning går till? Vilka positiva effekter kan den få för fågellivet?
- Vilka av de naturskyddade områden som nämns i kapitlet får ni särskild lust att titta närmare på under en Blekingeresä?
- Vilka växt-, fågel- och insektsarter som nämns i kapitlet var okända för er? Slå gärna upp och läs om dem i någon flora, fågel- eller insektsbok.
- När ni läst kapitlet, försök då att med några ord karakterisera de fem geografiska områden som författaren delar in landskapet i inledningsvis.
- Vilken roll hade Blekinge i Östersjöhandeln från medeltiden och framåt? Vilka varor var viktigast i blekingarnas handel?
- Kan ni föreställa er hur det skulle vara att leva i en blekingsk bondstuga på 1500-talet? Vad vore svårast att uthärda för en modern människa?
- Vilken av de historiska personer som porträtteras i kapitlet – Sören Norby, Olof Håkansson, Fredrik Henrik af Chapman och L O Smith – fann ni mest intressant och vill veta mer om?
- Jämför industrins framväxt i Blekinge med hur det gick till när ert eget landskap industrialiserades. Vilka likheter och skillnader finner ni?
- Varför tror ni sprittillverkning och senare stenindustri blev så viktiga näringar i Blekinge under 1800-talet? Finns det flera industrigrenar som har en liknande historia som stenindustrin?
- Vad tycker ni bör göras för att bevara utdöende industriers historia? Finner ni några bra exempel på bevarande i kapitlet om sevärdheter i boken?

Mellan Sverige och Danmark

- Läs om Blekinges äldsta historia fram till medeltiden? Verkar den skilja sig på något sätt från samma tidsepok i er egen hembygd?
- Reformationen av kyrkan var ett diktat av den danska kungamakten. Hur tror ni att vanliga människor upplevde den stora religiösa nyordningen?
- Städer har växt fram i Blekinge, försvunnit och ersatts med nya. Av vilka orsaker anlades städer och varför blev inte alla livskraftiga? Vilka likheter och skillnader ser ni när det gäller hur/varför olika städer grundades? Läs även om detta i kapitlet ”Många sevärdheter – korta avstånd”.
- En stor del av Blekinges historia från medeltiden och framåt präglas av kriget mellan Sverige och Danmark. Sammanfatta vid vilka tillfällen Blekinge var mest omstritt under 1300- till 1700-talet. Vilka var de största svenska resp. danska framgångarna?
- Hur påverkade kriget civilbefolkningens liv under den tiden krig jämfört med krig i modern tid? Finns det några likheter tycker ni mellan snapphanefejderna och nutida gerillakrig?
- Många kulturpersonligheter namnges i kapitlet. Vilka kände ni till tidigare och vilka var nya för er?
- Vilka målares och skulptörers verk vill ni helst se prov på under en resa i Blekinge?
- Vilka skönlitterära verk tror ni kan ge er de mest intressanta inblickarna i blekingskt vardagsliv förr och nu? Vem läser vilka böcker och berättar om dem, med smakprov ur texten, på cirkelträffarna?
- Vill ni veta mer om Harry Martinsons liv och böcker? Läs då Karl-Olof Anderssons bok ”Harry Martinson – naturens, havens och rymdens diktare”. Den kan beställas från Bilda Förlag.
- Även om Alice Tegnér inte bara skrev barnvisor är det för dem som hon främst har blivit älskad av eftervärlden. Vilka av hennes visor har ni själva de starkaste barndomsminnena av?

Blekinge i konst, litteratur och musik

Många sevärdheter – korta avstånd

- Läs om Olofströms och brukets framväxt. Vad finner ni mest intressant?
- Hembygdsföreningen i Kyrkhult visar gamla stenbrott och stenhuggartekniker för många besökare. Vad tror ni det är som gör att vi idag så gärna stannar upp och tittar på den som är skicklig i sitt hantverk?
- Diskutera vad det är som gör industriminnen som Ebbamåla bruk och Gränums bränneri intressanta?
- Finns det någon kyrka i era hemtrakter som i likhet med den i Sölvesborg har en ”medeltida bilderbok” på interiörens väggar och tak? Vad var syftet med sådana målningar enligt er mening?
- Läs om dialekterna i Blekinge. Vad skulle man lyfta fram som typiskt för dialekter i er landsända?
- Minkuppfödning för pälsstillverkning har varit en omstridd näring och militanta djurvänner har släppt ut många djur i spektakulära aktioner. Hur ser ni på sådana – oförsvarliga eller behjärtansvärda?
- Hälleviks fiskemuseum visar fiskenäringens förflutna och i Nogersund ser man dagens annorlunda verklighet. Vilka näringsgrenar menar ni har förändrats mest under de senaste hundra åren när det gäller teknik och arbetsmiljö?
- Vad anser ni om Bengt Bergs avhysning av torparbefolkningen på Eriksberg för att skapa en viltpark? I vilka sammanhang kan man säga att det är riktigt att ändamålet helgar medlen?
- Läs om Drakaberget och Abrans brunn på Tärnö. Vilka exempel på folktro, sägner och skrock har ni från era hemtrakter?
- Brunnslivet i Ronneby och på många andra ställen i landet lockade många besökare under lång tid. Vilka tror ni var de starkaste dragningskrafterna?
- Blomstergården och Hoby kulle herrgårds trädgård är anläggningar med ganska olika inriktning. Vilken typ av visningsträdgård lockar er mest?
- Läs om Björketorpsstenen och andra runstenar i Blekinge. Vilken uppfattning har ni själva sedan tidigare om varför runstenar restes? Finns det runstenar även hemmavid hos er som är svårtolkade? Diskutera vilka olika faktorer som gör texterna svårtolkade?
- Finns det fler historiska miljöer i Sverige än ”Världsarvet Örlogsstaden Karlskrona” och de andra tolv som vore värda denna status?
- Vilka av öarna i Karlskronas skärgård känns mest spännande för er att besöka?
- Vilka fem sevärdheter/upplevelser i varje kommun skulle ni helst vilja ta del av i en egen Blekingeresor?
- På vilka sätt kan det fördjupa upplevelserna under en resa att förbereda sig så som ni gjort genom den här studiecirkeln?

Bilda Förlag, Box 42 053, 126 13 Stockholm,

Tel. 08-709 04 00

Får kopieras fritt

ISBN 91-574-7781-7